

Směrnice č. Sm-M-7

Ochrana oznamovatelů - whistleblowing

1. vydání ze dne:	11.1.2024
Verze:	1
Účinnost od:	15.1.2024
Skartační znak:	A
Určeno pro:	Všechny zaměstnance PNKM

	Jméno, funkce	Datum	Podpis
Odborný garant:	Mgr. Tereza Neulsová, právník		
Schválil:	prof. MUDr. Roman Havlík, Ph.D., ředitel		

1 ÚVODNÍ USTANOVENÍ

1.1 Účel

- 1.1.1 Tato směrnice je vydána ke splnění povinností PNKM jako povinného subjektu a k úpravě již dříve zavedeného vnitřního oznamovacího systému v souvislosti s vydáním zákona č. 171/2023 Sb., o ochraně oznamovatelů, který zapracovává Směrnici Evropského parlamentu a Rady (EU) 2019/1937 ze dne 23. října 2019 o ochraně osob, které oznamují porušení práva Unie, v platném znění.
- 1.1.2 Tato směrnice upravuje základní pojmy, oznámení, způsoby jeho podání, podmínky ochrany oznamovatelů, postupy pro interní oznamování a následná opatření (vnitřní oznamovací systém), práva a povinnosti příslušné osoby a její postup při prošetření oznámení, vedení a uchovávání záznamů o oznámeních a zákaz uplatňování odvetných opatření.

1.2 Závaznost

- 1.2.1 Směrnice je závazná pro Psychiatrickou nemocnici v Kroměříži, jakožto povinný subjekt a pro všechny zaměstnance Psychiatrické nemocnice v Kroměříži.

2 VYMEZENÍ POJMŮ

2.1 Zkratky

EOS	Externí oznamovací systém
EU	Evropská Unie
PNKM	Psychiatrická nemocnice v Kroměříži
OG	Odborný garant
ON	Organizační norma
VOS	Vnitřní oznamovací systém

2.2 Definice

- 2.2.1 Oznámení – ústní či písemné poskytnutí informací o možném protiprávním jednání.
- 2.2.2 Protiprávní jednání – jednání nebo opomenutí, které je v rozporu s vybranými právními předpisy České republiky nebo EU a k němuž došlo nebo má dojít u osoby, pro niž oznamovatel, byť zprostředkovaně, vykonával nebo vykonává práci nebo jinou obdobnou činnost, nebo u osoby, se kterou oznamovatel byl nebo je v kontaktu v souvislosti s výkonem práce nebo jiné obdobné činnosti, a které současně spadá do působnosti zákona č. 171/2023 Sb.
- 2.2.3 Povinný subjekt – pro účely této ON se jím rozumí PNKM, která splňuje podmínku veřejného zadavatele podle zákona upravujícího zadávání veřejných zakázek a zaměstnavatele zaměstnávajícího k 1. lednu příslušného kalendářního roku nejméně 50 zaměstnanců.
- 2.2.4 Oznamovatel – fyzická osoba, která učinila oznámení a která při splnění zákonných podmínek požívá ochrany před odvetným opatřením.
- 2.2.5 Interní oznámení – ústní či písemné oznámení prostřednictvím vnitřního oznamovacího systému PNKM.

- 2.2.6 Vnitřní oznamovací systém – souhrn postupů a pravidel, které slouží k přijímání oznámení, nakládání s ním, ochraně totožnosti oznamovatele a dalších osob, ochraně informací uvedených v oznámení a komunikaci s oznamovatelem.
- 2.2.7 Externí oznámení – ústní či písemné oznámení příslušným orgánům prostřednictvím externího oznamovacího systému spravovaného Ministerstvem spravedlnosti České republiky.
- 2.2.8 Odvetné opatření – jakékoli přímé či nepřímé jednání nebo opomenutí, k němuž dochází v pracovním kontextu, které je vyvolané interním či externím oznámením nebo zveřejněním a které oznamovateli působí nebo může způsobit neoprávněnou újmu.
- 2.2.9 Následné opatření – jakákoli opatření přijatá příjemcem oznámení nebo jakýmkoli příslušným orgánem za účelem posouzení pravdivosti tvrzení uvedených v oznámení a případně k řešení protiprávního jednání.
- 2.2.10 Uveřejnění – jakékoli zpřístupnění informací uvedených v oznámení veřejnosti, např. prostřednictvím sociální sítě, příspěvku v médiích či na internetových stránkách.

2.3 Odborné funkce

- 2.3.1 Příslušná osoba – osoba pověřená ředitelem PNKM, zodpovědná za přijímání a posuzování oznámení učiněného prostřednictvím vnitřního oznamovacího systému a za výkon činností a plnění úkolů stanovených příslušné osobě zákonem č. 171/2023 Sb. (§ 11) – úkoly příslušné osoby plní interní auditor; při zpracování osobních údajů v rámci VOS tato osoba plní úkoly správce osobních údajů.

Navrhuje opatření k nápravě nebo předejití protiprávního jednání v návaznosti na podané oznámení. Má povinnost zachovávat mlčenlivost o skutečnostech, o kterých se dozví při výkonu své činnosti, a to i po jejím ukončení a nesmí poskytovat žádné informace, mimo okruh tzv. příslušných osob, které by mohly zmařit nebo ohrozit účel, kvůli němuž bylo oznámení podáno.

Povinnost zachovávat mlčenlivost se týká i totožnosti oznamovatele a dalších osob, kterou je možné poskytnout pouze s jejich souhlasem, ledaže je příslušná osoba povinna tyto informace poskytnout příslušným orgánům veřejné moci podle jiných právních předpisů; o tom je povinna předem oznamovatele vyrozumět společně s důvody, pro které je povinna informaci o totožnosti poskytnout, a umožnit oznamovateli, aby se k poskytnutí informace vyjádřil. Při výkonu své činnosti postupuje nestranně. Příslušná osoba nesmí být za řádný výkon své činnosti postihována.

3 VLASTNÍ TEXT

PNKM patří mezi povinné subjekty, které musí mít zaveden VOS, který umožňuje oznamovatelům bezpečně podat oznámení týkající se povinného subjektu v rámci povinně zřízovaných interních mechanismů, případně externích mechanismů, a následně oznamovatelům a dalším osobám chráněným dle zákona č. 171/2023 Sb. zajistit ochranu před možnými odvetnými opatřeními.

3.1 Oznámení

- 3.1.1 Oznámením se pro účely této směrnice rozumí oznámení fyzické osoby obsahující informace o možném protiprávním jednání, k němuž došlo nebo má dojít u PNKM, pro niž oznamovatel, byť zprostředkovaně, vykonával nebo vykonává práci nebo jinou obdobnou činnost, nebo se kterou oznamovatel byl nebo je v kontaktu v souvislosti s výkonem práce nebo jiné obdobné činnosti (PNKM ve smyslu § 9 odst. 2 písm. a) zákona č. 171/2023 Sb. nevylučuje přijímání oznámení ani od osoby, která pro ni nevykonává závislou práci

vykonávanou v základním pracovněprávním vztahu, službu, dobrovolnickou činnost, odbornou praxi, stáž), a které

- a) má znaky trestného činu,
- b) má znaky přestupku, za který zákon stanoví sazbu pokuty, jejíž horní hranice je alespoň 100 000 Kč,
- c) porušuje zákon č. 171/2023 Sb., nebo
- d) porušuje jiný právní předpis nebo předpis EU v oblasti
 - finančních služeb, povinného auditu a jiných ověřovacích služeb, finančních produktů a finančních trhů,
 - daně z příjmů právnických osob,
 - předcházení legalizaci výnosů z trestné činnosti a financování terorismu,
 - ochrany spotřebitele,
 - souladu s požadavky na výrobky včetně jejich bezpečnosti,
 - bezpečnosti dopravy, přepravy a provozu na pozemních komunikacích,
 - ochrany životního prostředí,
 - bezpečnosti potravin a krmiv a ochrany zvířat a jejich zdraví,
 - radiační ochrany a jaderné bezpečnosti,
 - hospodářské soutěže, veřejných dražeb a zadávání veřejných zakázek,
 - ochrany vnitřního pořádku a bezpečnosti, života a zdraví,
 - ochrany osobních údajů, soukromí a bezpečnosti sítí elektronických komunikací a informačních systémů,
 - ochrany finančních zájmů EU, nebo
 - fungování vnitřního trhu včetně ochrany hospodářské soutěže a státní podpory podle práva EU.

3.1.2 Za oznámení se nepovažují informace,

- jejichž oznámení by mohlo bezprostředně ohrozit podstatný bezpečnostní zájem České republiky,
- o činnosti zpravodajských služeb České republiky, nebo
- jejichž oznámení by představovalo porušení povinnosti zachovávat mlčenlivost duchovních v souvislosti s výkonem zpovědního tajemství nebo práva obdobného zpovědnímu tajemství.

3.1.3 Měl-li oznamovatel oprávněné důvody se domnívat, že oznámení bylo nezbytné pro odhalení protiprávního jednání, oznámení není porušením

- bankovního tajemství,
- smluvní povinnosti zachovávat mlčenlivost,
- povinnosti zachovávat mlčenlivost podle daňového řádu ani
- povinnosti zachovávat mlčenlivost podle jiných právních předpisů upravujících práci nebo jinou obdobnou činnost.

s výjimkou povinnosti oznamovatele

- zajistit ochranu utajovaných informací a informací, jejichž vyzrazení by zjevně mohlo ohrozit probíhající trestní řízení, nebo ochranu zvláštních skutečností podle zákona upravujícího krizové řízení,

- zachovávat mlčenlivost při výkonu činnosti notáře, notářského kandidáta a notářského koncipienta, státního zástupce, asistenta státního zástupce a právního čekatele, advokáta a advokátního koncipienta, soudního exekutora, exekutorského kandidáta a exekutorského koncipienta, soudce, soudce Ústavního soudu, asistenta soudce a justičního kandidáta, zaměstnance notáře, soudního exekutora, advokáta a zaměstnance společnosti, prostřednictvím které advokát vykonává advokacii jako společník podle zákona upravujícího výkon advokacie, nebo obdobné zahraniční společnosti, nebo další osoby, která se v rámci takové společnosti podílí na poskytování právních služeb,
- zachovávat mlčenlivost při poskytování právní pomoci v řízení před soudem nebo jiným orgánem veřejné moci, nebo
- zachovávat mlčenlivost při poskytování zdravotních služeb.

3.1.4 Oznamovateli, který poruší důvěrnost uvedených informací nebo uvedené povinnosti mlčenlivosti, nenáleží ochrana. Takový oznamovatel také může být postižen pro protiprávní jednání, kterého se tím sám dopustí.

3.2 Způsob podání a náležitosti oznámení

3.2.1 Oznámení lze podat prostřednictvím VOS PNKM, externího oznamovacího systému spravovaného Ministerstvem spravedlnosti České republiky nebo zveřejněním, jsou-li splněny zákonné podmínky, případně přímo příslušným orgánům veřejné moci (Policii České republiky, státnímu zastupitelství, správnímu orgánu apod.).

3.2.2 Oznámení musí obsahovat tyto minimální náležitosti:

- jméno, příjmení, datum narození, nebo jiné údaje, z nichž je možné dovodit totožnost oznamovatele (oznámení nemusí obsahovat tyto údaje, pokud bylo podáno osobou, jejíž totožnost je příslušné osobě známa);
- informace o možném protiprávním jednání, které je v působnosti zákona č. 171/2023 Sb., vč. identifikace osob, vůči kterým je oznámení směřováno;
- důkazy, na jejich základě je podáváno oznámení.

3.2.3 Oznámení lze podat i anonymně. V případě anonymního podání oznámení bez udání kontaktních údajů na oznamovatele nebude ze strany příslušné osoby možno informovat oznamovatele o přijetí oznámení nebo informovat o výsledku šetření. Oznamovateli a dalším osobám v takovém případě náleží ochrana před odvetným opatřením od okamžiku, kdy jejich totožnost vyjde najevo tomu, kdo je může vystavit odvetnému opatření.

3.2.4 O ústním oznámení pořídí příslušná osoba písemný záznam (případně i zvukovou nahrávku se souhlasem oznamovatele), který věrně zachycuje podstatu ústního oznámení. Příslušná osoba umožní oznamovateli, aby se k záznamu (případně i k přepisu zvukové nahrávky, byl-li pořízen), vyjádřil; vyjádření oznamovatele uvede příslušná osoba do záznamu (případně ho k přepisu zvukové nahrávky přiloží).

3.2.5 Oznámení zpracovává příslušná osoba vždy v režimu, které zajišťuje úplné skrytí totožnosti oznamovatele, příp. dalších zapojených osob uvedených v oznámení.

3.2.6 O přijetí oznámení je příslušná osoba povinna do 7 dnů ode dne jeho přijetí písemně vyrozumět oznamovatele, ledaže oznamovatel toto výslovně odmítl, nebo příslušné osobě je zřejmé, že vyrozuměním by došlo k prozrazení totožnosti oznamovatele jiné osobě.

3.2.7 Za den přijetí oznámení se považuje den, kdy bylo oznámení doručeno příslušné osobě PNKM (podací razítko na obálce doručené poštou) nebo datum vyjmutí ze schránky pro příjem listinných oznámení; u e-mailových oznámení je dnem přijetí oznámení datum odeslání uvedené v záhlaví e-mailu adresovaného na adresu whistleblowing@pnkm.cz; u

ústního, resp. telefonického oznámení se za den přijetí oznámení považuje datum osobního jednání oznamovatele s příslušnou osobou.

3.3 Vnitřní oznamovací systém (VOS)

3.3.1 Nastavení VOS ve PNKM je plně v kompetenci pověřené příslušné osoby, která je oprávněna přijímat a vyřizovat oznámení.

3.3.2 Oznamovatel podává oznámení o protiprávním jednání pomocí VOS výhradně příslušné osobě, a to písemně (elektronicky i v listinné podobě) nebo ústně (osobně i telefonicky). V případě ústního podání oznámení je oznamovatel oprávněn si sjednat s příslušnou osobou schůzku.

3.3.3 Oznamovatel podává oznámení příslušné osobě pomocí VOS následujícími způsoby:

a) písemně (vyplněním formuláře *Oznámení o možném protiprávním jednání*, případně volnou formou, mělo by ale obsahovat minimální stanovené náležitosti)

- vhozením do schránky určené pro příjem oznámení o protiprávním jednání umístěné v podatelně v přízemí Správní budovy mimo dosah bezpečnostních kamer, v pracovní dny v čase 6:00 – 15:30 hodin,

- zasláním poštou na adresu: Ing. Vladimír Remetei, Interní auditor, Psychiatrická nemocnice v Kroměříži, Havlíčkova 1265, 767 40 Kroměříž;

takto podané písemné oznámení musí být v zalepené obálce, která musí být viditelně a čitelně označena nápisem „**Oznámení – pouze k rukám Ing. Vladimíra Remeteie – NEOTVÍRAT**“,

- e-mailem na e-mailovou adresu whistleblowing@pnkm.cz;

b) telefonicky na čísle 573 314 449 nebo 770 103 355 (hovory nejsou nahrávány);

c) osobně po předchozí domluvě (Správní budova PNKM – druhé patro, místnost č. 313 – kancelář Interního auditora).

3.4 Externí oznamovací systém (EOS)

3.4.1 EOS mohou oznamovatelé využít bez ohledu na to, zda již předtím využili VOS.

3.4.2 Oznámení prostřednictvím EOS lze podat ústně nebo písemně, elektronicky lze využít formulář na internetové adrese <https://oznamovatel.justice.cz/chci-podat-oznameni>.

3.5 Postup příslušné osoby

3.5.1 Příslušná osoba posoudí důvodnost přijatého oznámení a písemně vyrozumí oznamovatele o výsledcích posouzení do 30 dnů ode dne přijetí oznámení (v případech skutkově nebo právně složitých lze tuto lhůtu prodloužit až o 30 dnů, nejvýše však dvakrát; o prodloužení lhůty a důvodech pro její prodloužení příslušná osoba oznamovatele písemně vyrozumí před jejím uplynutím). To neplatí, pokud oznamovatel vyrozumění výslovně odmítl, nebo příslušné osobě je zřejmé, že vyrozuměním by došlo k prozrazení totožnosti oznamovatele jiné osobě.

3.5.2 Pokud nejde o oznámení podle zákona č. 171/2023 Sb., bez zbytečného odkladu o tom příslušná osoba písemně vyrozumí oznamovatele.

3.5.3 V rámci prošetřování oznámení a posuzování důvodnosti oznámení je příslušná osoba oprávněna požadovat od zaměstnanců PNKM potřebnou součinnost, jakož i poskytnutí údajů, dokumentů a věcí vztahujících se ke skutečnostem uvedeným v oznámení.

3.5.4 Je-li oznámení vyhodnoceno příslušnou osobou jako důvodné, navrhne řediteli PNKM opatření k předejití nebo nápravě protiprávního stavu (je-li oznámení podáno

oznamovatelem, který nevykonává práci nebo jinou obdobnou činnost pro PNKM, navrhuje příslušná osoba nápravná opatření osobě, pro kterou oznamovatel vykonává práci nebo jinou obdobnou činnost, nevylučuje-li to povaha věci). Nepřijme-li ředitel PNKM opatření navržené příslušnou osobou, přijme k předejití nebo nápravě protiprávního stavu jiné vhodné opatření. O přijatém opatření ředitel PNKM (případně jiná osoba) neprodleně vyrozumí příslušnou osobu, která o něm bez zbytečného odkladu písemně vyrozumí oznamovatele. To neplatí, pokud oznamovatel vyrozumění výslovně odmítl, nebo příslušné osobě je zřejmé, že vyrozuměním by došlo k prozrazení totožnosti oznamovatele jiné osobě.

- 3.5.5 Pokud oznámení není vyhodnoceno jako důvodné, příslušná osoba bez zbytečného odkladu písemně vyrozumí oznamovatele o tom, že na základě skutečností uvedených v oznámení a z okolností, které jí jsou známy, neshledala podezření ze spáchání protiprávního jednání, nebo shledala, že oznámení se zakládá na nepravdivých informacích, a poučí oznamovatele o právu podat oznámení u orgánu veřejné moci.
- 3.5.6 V případě, že oznámení obsahuje skutečnosti, ze kterých vyplývá, že by se mohlo jednat o trestný čin, postoupí příslušná osoba oznámení orgánům činným v trestním řízení.

3.6 Evidence a uchovávání oznámení

- 3.6.1 Oznámení je příslušnou osobou uchováváno tak, aby nebyla ohrožena totožnost oznamovatele (i dalších dotčených osob) a důvěrnost informací uvedených v oznámení a aby k nim neměl nikdo jiný (nepovoláný) přístup.
- 3.6.2 Oznámení a dokumenty s ním související (písemné záznamy, nahrávky či jejich přepisy, získané podklady během prošetřování oznámení), včetně osobních údajů jsou uchovávány po dobu 5 let ode dne přijetí oznámení tak, aby byla zajištěna ochrana oznamovatele před odvetnými opatřeními nebo pro případ dalšího šetření příslušnými orgány veřejné moci. Osobní údaje oznamovatelů a dotčených osob, které jsou v oznámení uvedeny, zpracovává výhradně příslušná osoba na základě plnění právních povinností PNKM jako správce osobních údajů dle čl. 6 odst. 1 písm. c) obecného nařízení o ochraně osobních údajů a slouží pouze ke stanovenému účelu, poté budou osobní údaje anonymizovány nebo zlikvidovány, pokud právní předpisy nestanoví jinak.
- 3.6.3 Příslušná osoba je povinna v elektronické podobě vést evidenci údajů o přijatých oznámeních zabezpečeným způsobem, a to v rozsahu:
- datum přijetí oznámení;
 - jméno, příjmení, datum narození a kontaktní adresa oznamovatele, nebo jiné údaje, z nichž je možné dovodit totožnost oznamovatele, jsou-li jí tyto údaje známy;
 - shrnutí obsahu oznámení a identifikace osoby, proti které oznámení směřovalo, je-li jí její totožnost známa;
 - datum ukončení posouzení důvodnosti oznámení příslušnou osobou a jeho výsledek.

3.7 Ochrana před odvetným opatřením

- 3.7.1 Oznamovatel je při splnění zákonných podmínek chráněn před jakoukoliv formou odvetných opatření. Odvetnému opatření nesmí být vystaveny ani další osoby stanovené zákonem č. 171/2023 Sb. (např. osoby, které poskytly pomoc při zjišťování informací, které jsou obsahem oznámení, při podání oznámení nebo při posouzení jeho důvodnosti, které jsou ve vztahu k oznamovateli osobou blízkou, které jsou kolegy oznamovatele atd.).
- 3.7.2. Odvetným opatřením se rozumí zejména:
- rozvázání pracovního poměru nebo neprodloužení pracovního poměru na dobu určitou,

- zrušení právního vztahu založeného dohodou o provedení práce nebo dohodou o pracovní činnosti,
- odvolání z místa vedoucího zaměstnance,
- snížení platu nebo odměny, nepřiznání osobního příplatku,
- přeložení nebo převedení na jinou práci,
- negativní pracovní posudek,
- neumožnění odborného rozvoje,
- změna pracovní doby,
- vyžadování lékařského posudku nebo pracovnělékařské prohlídky,
- výpověď nebo odstoupení od smlouvy,
- zásah do práva na ochranu osobnosti.

3.7.2 Oznamovatel a další osoby jsou chráněni před postihem i za protiprávní jednání, kterého se dopustili v souvislosti se zjišťováním informací potřebných pro oznámení nebo samotným oznámením, s výjimkou případů, kdy v souvislosti se zjišťováním informací potřebných pro oznámení spáchali trestný čin nebo neměli oprávněný důvod se domnívat, že oznámení bylo nezbytné pro odhalení možného protiprávního jednání.

3.7.3 Ochrana před odvetným opatřením nenáleží osobě, která podala vědomě nepravdivé oznámení.

3.7.4 Práva na ochranu se nelze žádným způsobem vzdát, ani ho nelze omezit.

3.8 Uveřejnění

3.8.1 Oznamovatel může informace, které tvoří obsah oznámení uveřejnit, pokud:

- podal oznámení prostřednictvím VOS PNKM a EOS nebo pouze prostřednictvím EOS a ve stanovených lhůtách nebylo přijato vhodné opatření,
- má oprávněný důvod se domnívat, že protiprávní jednání uvedené v oznámení může vést k bezprostřednímu či zjevnému ohrožení vnitřního pořádku nebo bezpečnosti, života nebo zdraví, životního prostředí nebo jiného veřejného zájmu nebo ke vzniku nenapravitelné újmy, nebo
- má oprávněný důvod se domnívat, že v případě oznámení pouze prostřednictvím EOS existuje vzhledem k okolnostem případu zvýšené riziko odvetného opatření pro oznamovatele nebo další osoby nebo že je ohroženo prošetření oznámení podaného cestou EOS.

3.9 Specifické odpovědnosti a pravomoci

3.9.1 Odborný garant je odpovědný vydavateli za zpracování ON v souladu s platnými právními a ostatními normami vyšší úrovně a za návaznost ON na ostatní ON PNKM.

3.10 Další odborní garanti

3.10.1 Tato ON nemá další OG.

4 SOUVISEJÍCÍ DOKUMENTY

4.1 Dokumenty vyšší úrovně

Zákon č. 171/2023 Sb., o ochraně oznamovatelů, v platném znění

Směrnice Evropského Parlamentu a Rady (EU) 2019/1937, o ochraně osob, které oznamují porušení práva Unie, v platném znění

Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2016/679 ze dne 27. dubna 2016 o ochraně fyzických osob v souvislosti se zpracováním osobních údajů a o volném pohybu těchto údajů a o zrušení směrnice 95/46/ES (obecné nařízení o ochraně osobních údajů), v platném znění

4.2 Vystavené dokumenty

Oznámení o možném protiprávním jednání

5 ZÁVĚREČNÁ USTANOVENÍ

5.1 Účinnost

5.1.1 Tato ON nabývá účinnosti dnem **15. 1. 2024.**

5.2 Přílohy

Nejsou.